Analýza čistého pracovního kapitálu

Green Foods a.s.

Finanční rezerva firmy pro běžný provoz a závazky

Položka	Řádek	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Oběžná aktiva	37	299 625	300 370	295 619	296 736	350 045	362 572	349 794	332 128
Zásoby	38	93 398	80 184	89 283	103 471	114 980	121 684	118 392	109 297
Peněžní prostředky	71	34 974	47 291	31 885	29 315	54 851	33 552	35 145	39 896
Peněžní prostředky v pokladně	72	275	339	226	669	391	368	405	495
Peněžní prostředky na účtech	73	34 699	46 952	31 659	28 646	54 460	33 184	34 740	39 401
Krátkodobé závazky	123	215 292	201 290	209 274	208 149	297 266	297 701	268 554	229 131
Čistý pracovní kapitál		84 333	99 080	86 345	88 587	52 779	64 871	81 240	102 997
(oběžná aktiva - krátkodobé závazky)									
Čistý peněžně pohledávkový fond		-9 065	18 896	-2 938	-14 884	-62 201	-56 813	-37 152	-6 300
(oběžná aktiva - zásoby - krátkodobé závazky)									
Čisté pohotové (peněžní) prostředky		-180 318	-153 999	-177 389	-178 834	-242 415	-264 149	-233 409	-189 235
(peněžní prostředky - krátkodobé závazky)									

(částky v tis. Kč)

Čistý pracovní kapitál

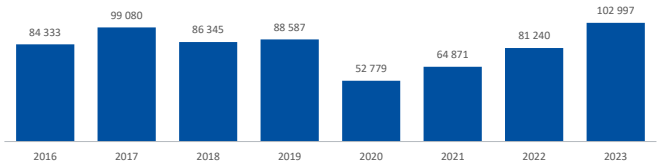

(částky v tis. Kč)

Položky čistého pracovního kapitálu

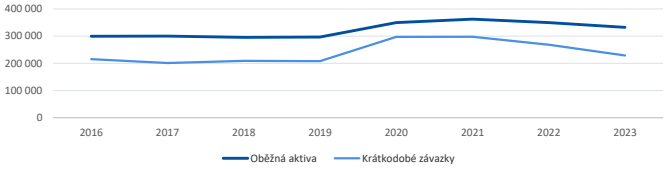

(částky v tis. Kč)

Čistý peněžně pohledávkový fond

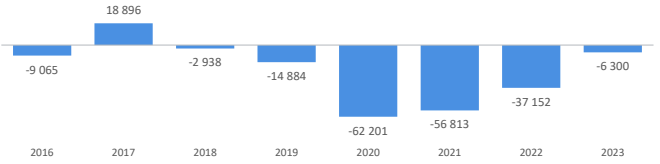

(částky v tis. Kč)

Čisté pohotové prostředky

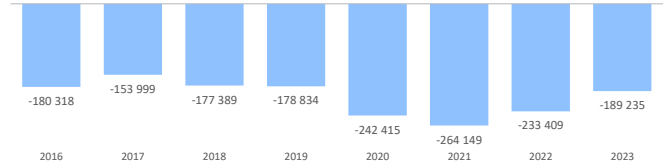

Ukazatelé na bázi čistého pracovního kapitálu

Položka	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Čistý pracovní kapitál	84 333	99 080	86 345	88 587	52 779	64 871	81 240	102 997
Poměr ČPK k tržbám (Net Working Capital to Sales Ratio)	10%	11%	9%	9%	5%	6%	8%	11%
Rentabilita obratu s využitím ČPK (Return on Sales using NWC)	27%	33%	32%	33%	82%	40%	22%	41%
Poměr provozního cash flow k ČPK (Cash Flow Return on Net W	38%	36%	30%	20%	241%	38%	19%	19%
Poměr čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital Ratio)	0,21	0,24	0,21	0,21	0,09	0,10	0,13	0,18
Poměr ČPK ke krát. závazkům (Net Working Capital to Current L	0,39	0,49	0,41	0,43	0,18	0,22	0,30	0,45
Krytí zásob pracovním kapitálem (Coverage Working Capital to I	0,90	1,24	0,97	0,86	0,46	0,53	0,69	0,94
Doba obratu čistého pracovního kapitálu (NWC Turnover Period	37	41	34	32	19	21	30	40
Obrat čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital Turnove	9,96	8,88	10,89	11,29	19,48	17,48	12,37	9,03

Poměr ČPK k tržbám (Net Working Capital to Sales Ratio)

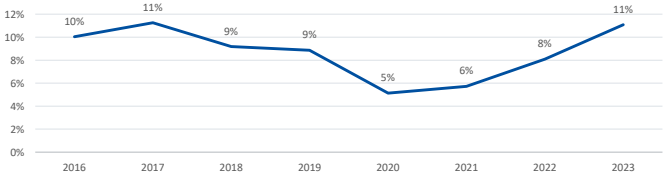

Rentabilita obratu s využitím ČPK (Return on Sales using Net Working Capital)

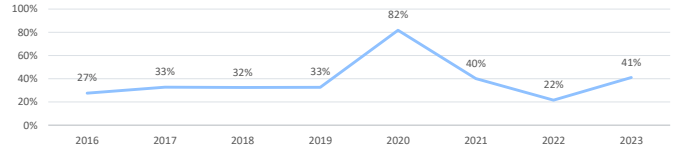

Poměr provozního cash flow k ČPK (Cash Flow Return on Net Working Capital)

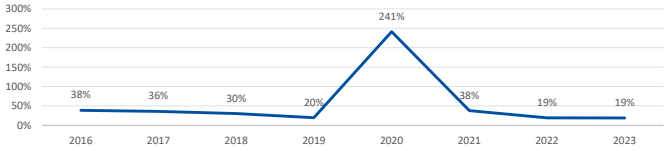

Poměr čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital Ratio)

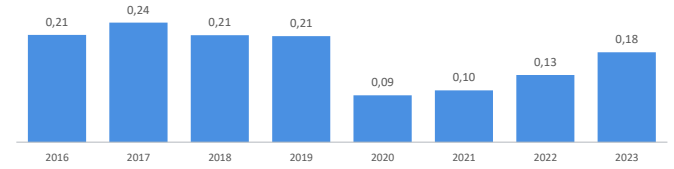

Poměr ČPK ke krátkodobým závazkům (Net Working Capital to Current Liabilities Ratio)

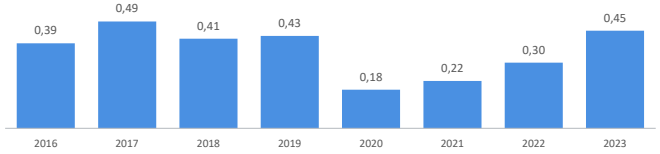

Krytí zásob pracovním kapitálem (Coverage Working Capital to Inventory)

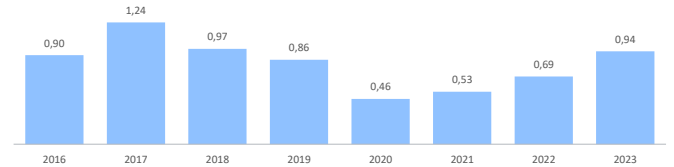

Doba obratu čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital Turnover Period) (dny)

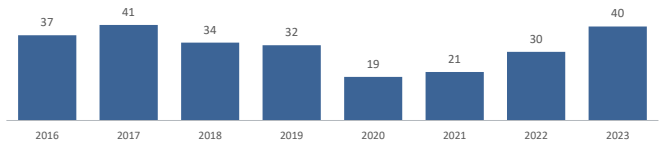

Obrat čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital Turnover Ratio)

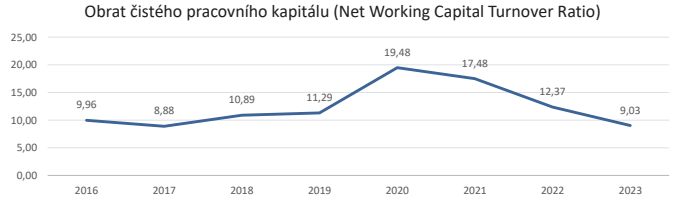

Čistý pracovní kapitál

Kromě horizontálního a vertikálního rozboru za absolutní ukazatele lze považovat i tzv. rozdílové ukazatele, které získáme jako rozdíl dvou absolutních ukazatelů. Někdy se označují jako finanční fondy nebo fondy finančních prostředků.

Pojem „fond" se ve finanční analýze používá v jiném smyslu než jak jej vymezuje účetnictví, tj. jako zdroj krytí aktiv (např. kapitálové fondy, rezervní fond aj.), ve finanční analýze se fond chápe jako:

- agregace určitých stavových položek vyjadřujících aktiva nebo pasiva
- rozdíl mezi určitými položkami aktiv na jedné straně a určitými položkami pasiv na straně druhé. Takový rozdíl se obvykle označuje jako čistý fond (net fund).

Čistý pracovní kapitál je příkladem provedené analýzy finančních fondů. Čistý pracovní kapitál je stručně řečeno takový kapitál, který každá firma potřebuje ke svému fungování. Neustále obíhá a tedy pracuje. Ukazatel čistého pracovního kapitálu nám říká, kolik provozních prostředků nám zůstane k dispozici, když uhradíme všechny své krátkodobé závazky. Čistý pracovní kapitál by měl být ideálně nízké kladné číslo. Nulový nebo hodně nízký pracovní kapitál znamená, že firma nemá čím platit za odebrané zboží či služby a na druhou stranu ani od svých zákazníků nedostává žádné peníze na účet, protože přijaté peníze se projeví nárůstem ukazatele do kladných hodnot. Firma tedy v takovém případě nemá dostatečný kapitál na své fungování.

Na druhou stranu čím vyšší kladné číslo je, tím více je provoz firmy financován z dlouhodobých cizích zdrojů nebo z vlastních zdrojů.

Čistý pracovní kapitál

Vypočítá se jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Tyto krátkodobé závazky mohou mít splatnost v rozmezí 3 - 12 měsíců. Tím si rozdělíme oběžná aktiva na část, kterou použijeme na úhradu krátkodobého CK, a na část volnou. Volnou část nazýváme finančním fondem a představuje tu část oběžných aktiv, která je financována z dlouhodobých zdrojů.

Čím větší má podnik ČPK, tím lépe by měl být schopen splácet své závazky. Tato schopnost je však také ovlivněna strukturou oběžných aktiv a jejich schopností měnit se v peníze. Vypovídací schopnost ČPK může být některými vlivy snížena.

Jde především o:

- nevymahatelné nebo obtížně vymahatelné pohledávky
- neprodejné zásoby
- příliš vysoké zásoby materiálu

Před hodnocením úrovně ČPK bychom měli provést rozbor struktury oběžných aktiv, jejich likvidity. Především se musíme zaměřit na pohledávky - jejich ocenění a dobu obratu. Podnik by měl teoreticky krýt pomocí ČPK trvalou část oběžných aktiv. ČPK by se měl rovnat hodnotě zásob.

ČPK je tedy jakýmsi odhadem toho, zda podnik má a zdali vytváří nějaké přebytky likvidních krátkodobých aktiv k úhradě krátkodobých dluhů a v jaké výši je část ČPK, který nelze použít k úhradě krátkodobých dluhů, financována dlouhodobým kapitálem (toto se týká především zásob).

Čistý peněžně-pohledávkový fond (čistý peněžní majetek)

Představuje rozdíl mezi oběžnými aktivy, ze kterých jsou vyloučeny zásoby, a krátkodobými závazky. Jedná se o jakýsi přechod mezi ostatními dvěma ukazateli této kapitoly.

Představuje určitý kompromis, střední cestu mezi oběma výše uvedenými ukazateli, je konstruovaný tak, že vedle pohotových prostředků a jejich ekvivalentů zahrnuje do oběžných aktiv ještě krátkodobé pohledávky (bez nevymahatelných). Proto se nazývá peněžně pohledávkový finanční fond.

Čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond)

Jsou vypočítávány jako rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky, přičemž pohotovými peněžními prostředky se rozumí peníze v hotovosti a na běžných účtech, někdy se zahrnují i jejich ekvivalenty jako směnky, šeky, krátkodobé termínové vklady, krátkodobé cenné papíry, neboť v podmínkách fungujícího kapitálového trhu jsou rychle přeměnitelné na peníze.

Výhodou ukazatele tohoto typu je jeho nízká souvislost s podnikovými oceňovacími technikami. Může však být nevědomky či záměrně ovlivněn časovým posunem plateb ve vztahu k okamžiku zjišťování likvidity zadržením nebo naopak dřívějším uskutečněním plateb.

Ukazatelé na bázi čistého pracovního kapitálu

Ukazatele založené na čistém pracovním kapitálu se používají k hlubší analýze finanční situace firem. Záměrem je vyjádřit a poměřit vnitřní finanční potenciál firmy, tj. schopnost vytvořit z vlastní hospodářské činnosti finanční přebytky, použitelné k financování potřeb. K tomu obvykle slouží čistý pracovní kapitál a ukazatele konstruované na jeho bázi.

Poměr čistého pracovního kapitálu k tržbám (Net Working Capital to Sales Ratio)

Tento ukazatel měří, kolik pracovního kapitálu je vázáno na každou korunu (nebo jinou měnu) tržeb generovaných firmou. Vypovídá, jak efektivně firma spravuje svůj pracovní kapitál v poměru ke generovaným tržbám. Pomáhá posoudit, kolik kapitálu je vázáno na provozní činnost a jaká část tržeb je kryta oběžnými aktivy. Ukazatel také poskytuje informace o likviditě, protože čistý pracovní kapitál zahrnuje aktiva jako hotovost, pohledávky a zásoby, které mohou být rychle přeměněny na hotovost.

$$\text{Poměr čistého pracovního kapitálu k tržbám} = \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{tržby}} * 100$$

Vyšší hodnota ukazatele může naznačovat, že firma má dostatek pracovního kapitálu na podporu růstu tržeb a pokrytí provozních potřeb, ale také může signalizovat neefektivní správu zásob nebo pohledávek. Nižší hodnota zase znamená, že firma využívá pracovní kapitál efektivně, ale může signalizovat riziko likvidity, pokud je pracovní kapitál příliš nízký.

Rentabilita obratu s využitím ČPK (Return on Sales using NWC)

Ukazatel Rentabilita obratu (v angličtině Return on Sales, ROS) měří efektivitu firmy při vytváření zisku z jejích tržeb, tedy kolik zisku je generováno z každé jednotky tržeb. Pokud však do výpočtu zahrneme čistý pracovní kapitál, ukazatel bude hodnotit, jak efektivně firma využívá svůj čistý pracovní kapitál (Net Working Capital, NWC) k vytváření zisku z provozní činnosti.

Čistý pracovní kapitál je definován jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Ukazatel rentability obratu za pomoci čistého pracovního kapitálu tedy ukazuje, jak dobře firma využívá svůj provozní kapitál (tj. likvidní prostředky, zásoby, pohledávky) k generování zisku z tržeb.

$$\text{Rentabilita obratu (ROS s využitím ČPK)} = \frac{\text{provozní zisk (EBIT)}}{\text{čistý pracovní kapitál}} * 100$$

Ukazatel měří, jak efektivně firma využívá svůj čistý pracovní kapitál ke generování zisku z tržeb. Vyšší hodnota znamená, že firma efektivně spravuje svůj pracovní kapitál (zásoby, pohledávky, peněžní prostředky) a přeměňuje ho na zisk. Tento ukazatel ukazuje, jak dobře je firma schopna využívat likvidní aktiva k financování svých denních operací a generování zisku.

Rentabilita obratu z čistého pracovního kapitálu umožňuje porovnat výkonnost mezi firmami v odvětví, které se spoléhají na efektivní řízení pracovního kapitálu, například v maloobchodě nebo výrobě.

Vyšší hodnota ukazatele znamená, že firma je schopna generovat vyšší zisky při menší potřebě pracovního kapitálu, což zvyšuje její finanční stabilitu a zlepšuje cash flow.

Poměr provozního cash flow k čistému pracovnímu kapitálu (Cash Flow Return on Working Capital - CFROWC)

Ukazatel měří, jak efektivně firma využívá svůj čistý pracovní kapitál k vytváření provozního cash flow. Tento ukazatel ukazuje, kolik provozního cash flow firma generuje na každou jednotku čistého pracovního kapitálu, což poskytuje pohled na efektivitu řízení provozních aktiv (jako jsou zásoby a pohledávky) a krátkodobých závazků.

$$\text{Poměr provozního cash flow k ČPK} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{čistý pracovní kapitál}} * 100$$

Ukazatel poskytuje přehled o tom, jak efektivně firma spravuje své provozní aktiva (pohledávky, zásoby) a krátkodobé závazky z hlediska generování peněžních toků z provozní činnosti. Tento ukazatel je důležitý pro posouzení finanční stability, protože efektivní správa pracovního kapitálu vede k lepší likviditě a schopnosti firmy financovat své provozní činnosti. Tento ukazatel je klíčový pro hodnocení efektivity správy pracovního kapitálu a schopnosti firmy generovat likviditu pro financování svých denních operací.

Vyšší hodnota ukazatel naznačuje, že firma efektivně přeměňuje svůj pracovní kapitál na provozní cash flow, což zvyšuje její finanční stabilitu a schopnost pokrýt krátkodobé závazky. Nižší hodnota může znamenat, že firma nevyužívá svůj pracovní kapitál efektivně, což by mohlo naznačovat problémy s řízením pohledávek, zásob nebo krátkodobých závazků a může ohrozit její likviditu.

Poměr čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital Ratio)

Poměr čistého pracovního kapitálu je ukazatel likvidity, který měří schopnost firmy financovat své krátkodobé závazky z čistého pracovního kapitálu. Tento ukazatel hodnotí, jak efektivně firma spravuje svůj pracovní kapitál, což zahrnuje oběžná aktiva (krátkodobá aktiva) a krátkodobé závazky. Zjišťuje podíl čistého pracovního kapitálu na celkových aktivech firmy. Čistý pracovní kapitál je rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Tento ukazatel poskytuje přehled o tom, jak dobře firma využívá svůj pracovní kapitál na pokrytí krátkodobých závazků a na podporu svých operací.

$$\text{Podíl pracovního kapitálu} = \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

K zvýšení čistého pracovního kapitálu dochází zvyšováním oběžných aktiv nebo snižováním krátkodobých závazků, naopak ke snižování čistého pracovního kapitálu dochází snižováním oběžných aktiv nebo zvyšováním krátkodobých závazků.

Vyšší hodnota (např. 0,1 a více) ukazatele ukazuje, že firma má silnou likvidní pozici a dostatek čistého pracovního kapitálu na podporu svých operací a na pokrytí krátkodobých závazků. To je znakem dobrého finančního zdraví. Střední hodnota (okolo 0 až 0,1) naznačuje, že firma má přiměřenou úroveň čistého pracovního kapitálu ve srovnání s celkovými aktivy. To je obvykle přijatelné, ale může vyžadovat pečlivější řízení, aby se zajistila dostatečná likvidita. Nízká nebo záporná hodnota ukazatele může signalizovat problémy s likviditou, protože firma nemusí mít dostatek čistého pracovního kapitálu na pokrytí svých krátkodobých závazků, což může vést k finanční nestabilitě.

Poměr čistého pracovního kapitálu je důležitý ukazatel pro finanční manažery, investory a věřitele, kteří chtějí posoudit, jak efektivně firma spravuje svůj pracovní kapitál a jaká je její schopnost splácet krátkodobé závazky. Tento ukazatel pomáhá identifikovat silné a slabé stránky v řízení oběžných prostředků a poskytuje vodítko pro optimalizaci finančních strategií.

Poměr ČPK ke krátkodobým závazkům (NWC to Current Liabilities Ratio)

Poměr čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital) ke krátkodobým závazkům je finanční ukazatel, který měří, jaký podíl čistého pracovního kapitálu firma má ve srovnání se svými krátkodobými závazky. Tento ukazatel poskytuje vhled do toho, jak dobře firma pokrývá své krátkodobé závazky z prostředků dostupných ve formě čistého pracovního kapitálu.

$$\text{Poměr čistého prac. kapitálu ke krátk. závazkům} = \frac{\text{oběžná aktiva - krátkodobé závazky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pokud je ukazatel vyšší než 1, firma má více čistého pracovního kapitálu než krátkodobých závazků, což je pozitivní znak dobré likvidity. Vyšší hodnota ukazatele naznačuje, že firma má dostatečný čistý pracovní kapitál na pokrytí svých krátkodobých závazků, což zlepšuje její finanční stabilitu a schopnost splácet dluhy.

Hodnota pod číslem 1 naznačuje, že firma má méně čistého pracovního kapitálu než krátkodobých závazků, což může znamenat potenciální problémy s likviditou. Firma nemá dostatek čistého pracovního kapitálu, což může zvýšit riziko platební neschopnosti nebo potřebu externího financování.

Krytí zásob čistým pracovním kapitálem (Coverage NWC to Inventory)

Krytí zásob pracovním kapitálem je ukazatel likvidity, který měří, do jaké míry jsou zásoby financovány čistým pracovním kapitálem firmy. Tento ukazatel poskytuje přehled o tom, jak efektivně firma využívá svůj pracovní kapitál na pokrytí zásob, což je klíčové pro řízení likvidity a provozní efektivity.

Ukazatel zjišťuje, jakou část zásob je schopna firma pokrýt svým čistým pracovním kapitálem (rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky). Tím pomáhá hodnotit, jak dobře firma spravuje svůj pracovní kapitál vzhledem k zásobám, které má na skladě.

$$\text{Krytí zásob pracovním kapitálem} = \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{zásoby}}$$

Ukazatel měří schopnost firmy financovat zásoby ze svého čistého pracovního kapitálu, což je důležité pro udržení provozní likvidity a minimalizaci rizika nadměrného zadlužení k financování zásob. Vyšší hodnota ukazatele naznačuje, že firma efektivně spravuje svůj pracovní kapitál a má dostatek prostředků na krytí svých zásob, což podporuje provozní stabilitu. Nižší hodnoty ukazatele mohou naznačovat, že firma není schopna pokrýt své zásoby čistým pracovním kapitálem, což může vést k problémům s likviditou nebo potřebě financovat zásoby z externích zdrojů.

Hodnota vyšší než 1 znamená, že firma má dostatek čistého pracovního kapitálu na pokrytí svých zásob, což je pozitivní znak efektivního řízení pracovního kapitálu a dobré likvidity. Hodnota rovna 1 ukazuje, že firma má právě dostatek čistého pracovního kapitálu na pokrytí svých zásob. To je minimální požadavek na zajištění likvidity. Hodnota pod 1 signalizuje, že firma nemá dostatek čistého pracovního kapitálu na krytí svých zásob, což může znamenat potenciální problémy s likviditou a naznačovat závislost na krátkodobém financování nebo dluzích.

Doba obratu čistého pracovního kapitálu (Net Working Capital Turnover Period)

Ukazatel Doba obratu čistého pracovního kapitálu (v angličtině Net Working Capital Turnover Period nebo Net Working Capital Turnover Days) je finanční ukazatel, který měří, jak dlouho trvá firmě, než přemění svůj čistý pracovní kapitál na tržby. Ukazuje, kolik dní je potřeba k tomu, aby firma obratem využila svůj čistý pracovní kapitál. Tento ukazatel je důležitý pro hodnocení efektivity správy pracovního kapitálu a provozních aktiv. Ukazatel Doba obratu čistého pracovního kapitálu udává, kolik dní trvá, než firma „otočí“ svůj čistý pracovní kapitál prostřednictvím tržeb.

$$\text{Doba obratu čistého pracovního kapitálu} = \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{denní tržby}}$$

Ukazatel poskytuje vhled do toho, jak je firma schopna spravovat svá provozní aktiva a krátkodobé závazky, což je klíčové pro udržení zdravé finanční stability a provozní výkonnosti.

Kratší doba obratu (např. méně než 60 dní) naznačuje, že firma efektivně spravuje svůj pracovní kapitál a rychle ho přeměňuje na tržby. Tento stav je žádoucí, protože firma má rychlejší přístup k hotovosti a může lépe financovat své krátkodobé závazky. Delší doba obratu (např. více než 100 dní) ukazuje, že firma potřebuje více času na využití svého pracovního kapitálu, což může být známkou neefektivní správy zásob nebo prodloužených platebních lhůt u pohledávek. Dlouhá doba může omezit likviditu a flexibilitu firmy.

Tento ukazatel je důležitý pro hodnocení finanční výkonnosti a stability podniku, zejména v oblasti řízení zásob, pohledávek a krátkodobých závazků.

Obrat pracovního kapitálu (Working Capital Turnover Ratio)

Obrat pracovního kapitálu je poměr, který měří, jak efektivně společnost využívá svůj pracovní kapitál k podpoře prodeje a růstu. Ukazatel měří vztah mezi finančními prostředky použitými k financování provozu společnosti a výnosy, které společnost vytváří, aby pokračovala v provozu a dosáhla zisku.

$$\text{Obrat pracovního kapitálu} = \frac{\text{tržby}}{\text{průměrný pracovní kapitál}}$$

Vysoká míra obratu ukazuje, že management je velmi efektivní při využívání krátkodobých aktiv a pasiv společnosti k podpoře prodeje. Generuje vyšší tržby za každou korunu pracovního kapitálu. Nízký poměr může znamenat, že podnik investuje do příliš mnoha pohledávek a zásob, aby podpořil svůj prodej. To by mohlo vést k nadměrnému množství nedobytných pohledávek nebo zastaralých zásob.

Vysoká míra obratu pracovního kapitálu ukazuje, že společnost funguje hladce a má omezenou potřebu dalšího financování. Peníze pravidelně přicházejí a odtékají, což podniku dává flexibilitu utrácet kapitál na expanzi nebo zásoby. Vysoký poměr může také poskytnout podniku konkurenční výhodu nad podobnými společnostmi jako měřítko ziskovosti. Extrémně vysoký poměr však může naznačovat, že podnik nemá dostatek kapitálu na podporu růstu tržeb. Společnost by se proto mohla brzy dostat do platební neschopnosti, pokud nezíská další kapitál na podporu tohoto růstu.

Analytici porovnávají poměry pracovního kapitálu s poměry jiných společností ve stejném odvětví, aby posoudili, jak efektivní je společnost při využívání svého pracovního kapitálu. Sledují, jak se poměr v čase měnil. Taková srovnání jsou však bezvýznamná, když se pracovní kapitál dostane do záporných hodnot, protože obrat pracovního kapitálu se pak také změní na záporný.

V anglofonním prostředí jsou v čitateli čisté tržby, což je součet hrubých tržeb mínus výnosy, povolenky a slevy. V českých účetních výkazech lze těžko tyto položky vyčíst.